

ЛИНГВИСТИКА У ЧАСОПИСУ
*REVUE INTERNATIONALE DES ÉTUDES
BALKANIQUES I–VI*
БЕОГРАД 1934–1938

Научни профил самих уредника (еминентни југословенски лингвисти, пре свега дијахроне оријентације – Петар Скок из Загреба и Милан Будимир из Београда) свакако је утицао на значајан удео лингвистичких радова у оквиру балканолошког часописа *Revue internationale des Études balkaniques* (RIEB). Први број RIEB-а (који носи број свеске 1–2) почиње уводним коауторским радом двојице уредника о циљу и значају балканолошких истраживања, затим следи кратак програмски рад А. Мејеа о потреби изучавања балканске лингвистике (A. Meillet: *Le problème de la linguistique balkaniques*, 29–30). При крају свеске налази се још један програмски рад са истом тематиком (G. Anagnostopoulos: *Les langues balkaniques*, 272–273).

У првом тому RIEB-а (а ова тенденција је присутна у свим бројевима) доминирају етимолошке студије, тако Норберт Јокл даје упоредна етимолошка истраживања албанског и грчког језика (N. Jokl: *Zur Lehre von den alb.-griech. Teilgleichungen*, 46–64), а ту је и низ мањих етимолошких радова (C. Tagliavini: *Miscellanea etimologica balcanica*, 165–171; V. Pisani: *Una parola greca di probabile origine macedone: μαγειρος*, 255–259). Етимолошке белешке се настављају у одељку „Notules“ (L. Spitzer: *esp. levente* 269–270; *rum. mire* ‘Bräutigam’, 270–272; P. Skok: *aroum. Ianotáranl’i, pl. de Ianóta*, 276–277; Kozluk, 278–280; M. Beševliev: *Ein übersehenes Zeugnis über das Nichtgriechentum der alten Makedonen*, 280; M. Budimir: *Griechisch und Makedonisch*, 281–282).

Карл Сандфелд објављује своје белешке из компаративне синтаксе балканских језика са освртом на везнике зависних реченица (K. Sandfeld: *Note de syntaxe comparee des langues balkaniques*, 100–107), а рад А. Мирамбела посвећен је новогрчком акценту (A. Mirambel: *Essai sur l’accent neo-grec et la tendance rythmique de la langue*, 140–155).

Веома су блиски савременом етнолингвистичком поступку радови Едмунда Шневајса и Теодора Капидана (E. Schneeweiss: *Fremde Beeinflussungen im Brauchtum der Serbokroaten*, 172–179; Th.

Capidan: Le jeu aux osselets chez les Roumains, les Slaves et les Albanais, 211–231). У ову групу радова могао би се уврстити и прилог Драгутина Костића (Милош Копилић – Кобилић – Обилић, 232–254).

Приказе књига из области балканске лингвистике потписују Федон Кукулес, Карло Таљавини и Петар Скок, а ту су и две научне хронике – Други конгрес турског језика (Ragip Hulûsi) извештај Петра Скока о балканској лингвистици на другом славистичком конгресу у Варшави. На крају првог тома приложена је табела са упоредним прегледом словних знакова у балканским језицима.

У другом делу прве свеске RIEB-а за 1935. годину наставља се објављивање етнолингвистичких истраживања (E. Schneeweiss: Allgemeines über das Folklore auf dem Balkan, 180–184; E. Çabej: Sitten und Gebräuche der Albaner, 218–234) уз неколико краћих лингвистичких радова: рад Калми Баруха посвећен је говорима Јевреја на Балкану (K. Baruch: Les Juifs balkaniques et leur langue, 173–179), а два рада језичким реликтима (P. Kretschmer: Sprachliche Vorgeschichte des Balkans, 41–48; P. Skok: Restes de la langue dans les Balkans, 247–260).

У другој години свог излагања (Београд, 1936, свеске 3–4) RIEB објављује етимолошке прилоге Петра Скока (P. Skok: Etudes de vocabulaire balkanique, 31–43: *pljačka, benevreci*), К. Таљавини наставља серију прилога: *Miscellanea etimologica balcanica*, из првог тома (191–194), а ту је и велика етимолошка студија Норберта Јокла о балканском латинитету (Norbert Jokl: *Balkanlateinische Untersuchungen*, 44–82). Рад Карла Керењија реферише о актуелном стању истраживања Илира (K. Kerényi: *Vom heutigen Stand der Illyrierforschung*, 13–30). Румунско-албанским позајмљеницама бави се Ећрем Чабеј (E. Cabei: *Rumänisch-albanische Lehnbeziehungen*, 172–184), а Милан Будимир предгрчким пореклом главних Хомерових јунака (M. Budimir: *Vorgriechischer Ursprung der Homerischen Haupthelden*, 195–215). Уз белешку о фонетици жаргона (L. Spitzer: *Eine internationale Argotausprache*, 219–220) Лео Шпицер прилаже и неколико етимолошких решења (turk. *hāhi* (Eselsschrei), 220–222, türk. *kitap-mitap* „das Buch und alles was drum und dran ist“, 222–224; о ηελος βασιλευει, 224–225; *Nochmals levante*, 225–226), а своје етимолошке белешке Поленаковић, Русу и Будимир (H. Polenakovic: *Bečvi*, 234–237; I. I. Russu: *Alexandros*, 237–238; Milan Budimir: *Zu den altbalkanischen Baumnamen*, 238–240).

Проблемима творбе у балканским језицима посвећени су радови Леа Шпицера и Теодора Капидана (L. Spitzer: *Ein Fall von Sprachmischung*, 123–129; Th. Capidan: *Un suffixe albanais en roumain*, 130–136). Ећрем Чабеј даје допуну Папахацијевих истраживања заједничког фразеолошког фонда балканских језика (E. Cabei: *Parallele Ausdrücke und Redensarten in den Balkansprachen*, 226–231). Александар Белић реферише о балканској лингвистици на међународним лингвистичким конгресима (A. Belic: *La linguistique balkanique aux*

congrès internationaux des linguistes, 167–171), a A. Caferoglu o једном српском рукопису у библиотеци Свете Софије (Note sur un manuscrit en langue serbe de la bibliothèque d'Ayasofya, 185–190).

Прикази лингвистичких радова су из пера Мирка Деановића и Петра Скока. Карл Сандфелд и Петар Скок заједнички потписују програмски рад о балканским језицима (Langues balkaniques, K. Sandfeld 465–473; P. Skok, 473–481), a Херман Вендел прилог о значају Вука Караџића (H. Wendel: Vuk Stefanović Karadžić, 503–511).

И у петој свесци RIEB-а (Београд, 1937) доминирају лингвистички радови са дијахроном оријентацијом. Ту је обиман рад Витореа Пизанија о језичком положају старог македонског језика (Vittore Pisani: La posizione linguistica del macedone, 8–32) и ономастичка студија Петра Скока о Прокопијевим списковима топонима из времена Јустинијана (P. Skok: De l'importance des listes toponomastiques de Procope pour la connaissance de la latinite balkanique, 47–58). У овој свесци објављују се и краће етимолошке белешке Ђованија Алесија, Андре Вајана и Милана Будимира (G. Alessio: Preillirico **darra/der-ra* „terra, landa“, 249–251; A. Vaillant: Bulg. *lésen*, s.-cr. *lás(t)an* „aisé, facile“, 252–254; *Trudna et teška* „(femme) enceinte“, 254–256; *Bobostin ment, méntok, méncok*, „petit“, 256–257; M. Budimir: Pelastisches, 258–263), као и један приказ Милана Будимира са исцрпним етимолошким коментаром. RIEB доноси и некрологе знаменитих лингвиста Антоана Мејеа (Meillet) и Вилхелма Мајер-Либкеа (Meyer-Lubke).

У последњем, 6. тому (Београд, 1938), RIEB доноси кратку етимолошку белешку Милана Будимира (M. Budimir: Pelastica, 344), истраживање Шјадбеја о балканском латинитету на грађи старорумунског и албанског језика (J. Şiadbei: Albanais et roumain commun, 446–461), и етимолошке доказе о словенско-албанско-романској етничкој симбиози Ећрема Чабеја (Eqrem Cabej: Albaner und Slaven in Südtalien, 555–566).

Семантиком на грађи савремених балканских језика баве се М. Криарас и Петар Булат (M. Kriaras: Sur l'expression grecque moderne „*βασιλευει ο ηελιος*“, 462–468; P. Bulat: Zur Semasiologie des Kuckucks im Balkanslavischen, 531–537).

Ећрем Чабеј наставља своје белешке на тему балканске фразеологије (E. Cabej: Miscellen, 571–574). Од мањих радова треба споменути приказе Петра Скока и белешку Енрика Дамианија о транскрипцији ћириличних имена на латиницу.

Биљана Сикимић

